

Сергій
ЛИСЕНКО,

голова ОМКУ.

чи залишиться

УКРАЇНА

кінодержавою?

«Досить одного ХОРОШОГО ФІЛЬМУ...»

? - Сергію, на вашу думку, чи є майбутнє у кіно України?

- Чесно кажучи, я ставив би питання в глобальнішому масштабі - чи існуватиме кіно взагалі. Зараз серед кінематографістів ведуться суперечки щодо того, чи переживе кіно своє сторіччя. Чи існуватиме той потяг, що прийшов колись на станцію Ла Сьота?

Справа в тім, що, на жаль, кіно вже не посідає того місця в суспільній структурі цінностей, як колись. Тобто, картинки, що рухаються, безперечно, виживуть, проте не виключено, що вони існуватимуть у дещо інших формах: телебачення, відео, комп'ютер.

Тому, якщо розглядати питання в контексті світовому, то, напевно, ситуація, коли люди сидять у залі і їм на четвертій стіні на великому простирадлі показують якісь рухливі картинки, вже не несе того комплексу думок і почуттів, як це було раніше. Мабуть, Америка ще тримається за рахунок того, що там кіно - справжня індустрія, вони «печуть» зірок, у них величезне кіно-виробництво.

А щодо долі кіно в Україні, то питання подвійно складне. Тут можна перерахувати масу всього, що вже набило оскому: немає коштів, у жахливому стані кіно-

прокат, кіно втратило свій колишній престиж, молоді не йдуть у кінематограф тощо.

Я вважаю: через те, що кіно - дуже складний організм, дуже тонко зорганізований, він не може існувати ізольовано. Тобто, ситуацію з українським кінематографом не можна розглядати окремо від ситуації в Україні як такої. Кіно міцно зав'язане на економіці. Режисер - не вільний художник. Він не може дістати палітру, занурити пензля у фарби і малювати, незалежно від того, що відбувається надворі. Кінорежисер прив'язаний до виробництва, разом з ним працюють сотні людей, об'єднаних навколо фільму. В кіно є такі професії, яких ніде більше не існує - це джерело унікальних професій. І сьогодні, коли люди через економічні обставини покидають кіно, - воно залишається без спеціалістів. Мені здається, що, поки не буде більш-менш впорядковано економічну ситуацію в країні, кінематограф не матиме шансів.

? - За таких скрутних обставин, чи не здається вам професія режисера схожою на професію візника?

- (Сміється). Іноді, чесно кажучи, я справді розглядаю професію кінорежисера, як «водителя кобылы». Режисура у тих чи

інших формах збережеться - ми ще маємо телебачення, рекламу, і, врешті-решт, можна піти туди. Роботи вистачає. Але кіно як спосіб спілкування, на жаль, відходить. Я вважаю, що, в кращому випадку, кінематограф залишиться іграшкою для...

? - багатих інтелектуалів?

? - Так. Але це суперечить суті кіно. Воно не має бути лише елітарним. Бо, перш за все, кіно - мистецтво масове. Крім того, на мій погляд, кіно дуже активно втручається не лише в сферу нашого мислення, воно так само активно втручається і в економіку. Для нашого покоління кінематограф був найбажанішою розвагою, а сьогодні його місце зайняли різноманітні комп'ютерні та відео-ігри. Отже, кінопрокат стає не вигідним.

? - А мені здається, що кіно, як справа романтична, має цікавити молодих. А що, на ваш погляд, об'єднало молодих кіномитців в ОМКУ?

- Організація молодих кінематографістів України пов'язує всіх, хто займається, цікавиться, має відношення до кіно. Кінорежисерові, та й будь-якій творчій людині, потрібне оточення таких самих ненормальних, як він, потрібний якийсь енергетичний обмін, якесь постійне підживлення.

? - А які практичні результати цього обміну?

- Нині ми готуємо ретроспективу фільмів про війну, присвячену 50-річчю Перемоги. Тема війни в кіно цікава взагалі, і ми не хочемо обмежуватись тільки Другою світовою.

? - А яке кіно потрібне Україні зараз?

- На мій погляд, Україні потрібні фільми, що якимось чином створювали б міфологічні структури нашої свідомості на зразок того, чим були вестерни для Америки. В мене особисто є ідеї щодо фільму про місто - про Київ. Такого, де б вулиці, будинки, прехрестя були реальними, знайомими, щоб їх пізнавали. Я тут виріс, мені це близьке. Але в мене під Києвом є хата в звичайному селі. Там, розмовляючи з бабусями, я якось запитав про те, що б вони хотіли побачити в кіно. Вони сказали: щось про село. Отже, цього чекають, це потрібне.

? - Чи не думаєте Ви, що самовизначенню українського мистецтва перешкоджає відчуття провінціалізму?

- Ну, вибачте, так вважати просто нерозумно. Україні потрібний мистецький вибух, який, я певен, відбудеться. От, наприклад, Македонію завжди вважали глухою, нікому невідомою провінцією. Ну яке ще там кіно? Та ось раптом у них з'являється фільм «Перед дощем», і весь світ хапається за голову і нагороджує його преміями. Тому досить одного хорошого фільму, щоб стати кінодержавою.

? - А такого фільму у нас ще не було?

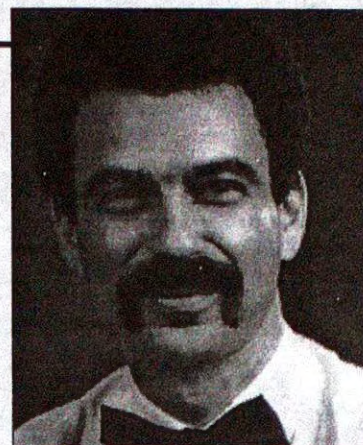
- Був Параджанов. Але це ще було під загальною маркою Союзу. Головний сплеск попереду. Ще тільки має з'явитися той фільм, який приверне увагу світу до України. Я сподіваюсь, що це буде мій фільм.

- Щастя Вам.

Бесіду вела
Марія Кореняко.

мистецька
хроніка

Станіслав
ЦАЛИК

МРІЇ ТА РЕАЛІЇ ДИВАКІВ З ТЕАТРУ ЖИТТЯ

В одному буковинському містечку жила дівчина Марія, і була вона незаміжня, але вагітна. Питають сусіди: «Що то за вагітність така дивна? Звідки взялася? Чи то, часом не байстрюк москальський?» «Та ні, - каже, - дитинка від Бога, від Духу Святого...». І народила Марія хлопчика, і зшила йому сорочку, а сусіди як побачили те, прибігли, впали на коліна: «Прости нас, ти була права, від Бога ця дитинка, від Бога...».

А ще в містечку жив талановитий музикант, якого жінка вважала невдахою і привселюдно поклялася отруїти, якщо він не кине свої музичні дурниці й не візьметься за щось прибутковіше. Через це вона дістала прізвисько Сальєрі, а музикант став для своїх земляків справжнім Моцартом....

А ще був у містечку юнак на ім'я Вонцьо, який закохався у циркачку, що виконувала акробатичний номер «Дівчинка на кулі». І через це палке, але невдале кохання потрапив за ґрати. І комендант в'язниці, що супроводжував хлопця до камери, зробив у його формулярі запис: «Заарештований за кохання»...

А на околиці містечка, як і годиться, жив народний месник, такий собі буковинський Робін Гуд, що не міг більше дивитися на тяжку долю своїх земляків. Одного разу терпець народного месника урвався і глумої ночі він пограбував банк та роздав кожному мешканцю міста по мільйону. Ото було

свято з фейерверком!...Але зранку з'ясувалося, що товарів у крамницях від того не збільшилося, прилавки швидко спорожніли, магазини позакривалися й обурені люди, збагнувши, що з мільйонерів знову перетворилися на злиднів, зажадали розправи над «Робін Гудом»...

Ось із таких історій і складається сценарій фільму «Юденкрайз, або Вічне колесо», який ми написали разом із режисером Василем Домбровським - нині Василь створює повнометражний художній фільм у творчому об'єднанні «Земля» Національної кіностудії ім. О. Довженка. Події фільму розгортаються під час Другої світової війни - від Різдва 1940 року до бабиного літа 1944-го - у прикордонному містечку на Буковині.

Один німецький журналіст зацікавився сценарієм і вирішив зробити інтерв'ю для свого франкфуртського часопису. На початку розмови він сказав, що не зовсім розуміє назву фільму. Я відповів, що в самій назві вже закладений конфлікт. Юденкрайз - назва чернівецького гетто - це сама реальність з її надіями, розчаруваннями, втратами. А вічне колесо - як протиставлення - це світлі мрії, фантазії наших героїв, оте краще життя, яке існує тільки в їхній уяві і яке, на жаль, майже ніколи не збувається. Як музика, яка звучить, але яку не можна побачити, так ці два світи - уявний та реальний - близькі й далекі водночас, скла-